

Namnets förpliktelser

Torsdagen den 9 januari 1969 bytte alltså högerpartiet namn. Proceduren gick inte alldeles smärtfritt. Den avgörande omröstningen, 154 för "Moderata samlingspartiet" gentemot 51 för "högerpartiet", föregicks av en sex timmar lång debatt, där nära 10-talet namn ventilerades. Resultatet blev som så ofta i politiken en kompromiss. Ett antal länsförbund — särskilt i sydväst — ställde som villkor för ett namnbyte att anknytningen till partiets tradition markerades med prefixet "moderat". Bakom denna samförståndslösning ställde sig sedan en mycket stark majoritet, mer än de $\frac{2}{3}$ som stadgeenligt krävdes.

Man kan beklaga att namnet inte blev kort och gott samlingspartiet liksom att det nya namnet inte antogs enhälligt. Men då är att märka att debatten, även om den var intensiv, sällan fick något inslag av bitterhet. Tvärtom markerade flertalet talare i generösa ordalag en stark vilja till samförstånd. Samma tonfall präglade den remissdebatt kring partistyrelsens programutkast, som inramade själva namnbytet. Det bådade gott för framtiden.

Ordet "moderat" som politisk term betecknar ju en rörelse, som vill föra en måttfull politik, och därmed vill "hålla sig inom rätta gränser". Att i tolkningen av termen gå utöver att konstatera detta leder snabbt till godtycklig ordmagi. Så mycket kan åtminstone sägas att ett parti, som ärligt strävar att ge innehåll åt termen moderat, näppeligen kommer att kunna framställas som ett ytter-

lighetsparti — att beskylla någon för att vara "moderat-extremist" har sina svårigheter.

Tonvikten i partinamnet ligger naturligtvis i "samlingspartiet". Med tanke på att massmedia och särskilt pressen gärna kortar ned partinamn till den version, som uttrycker partiets väsentliga strävan, kommer förmodligen ganska snart beteckningen samlingspartiet att slå igenom som den i dagligt tal och skrift använda. Lika gott är det — både för partiet självt och för den demokratiska oppositionen som helhet.

Ty motivet för namnbytet är ju att underlätta en förbättrad samverkan inom oppositionen. Termen höger har inte bara med vår tids språk framstått som vilseledande, den har också försvårat för folkpartiet och centerpartiet att uppträda gemensamt med högerpartiet — tvärtom har de känt sig tvingade att markera distans för att inte göra det lättare för socialdemokraterna att skrämma marginalväljarna. Genom högerpartiets namnbyte uppfylls alltså en förutsättning för brytandet av den onda cirkel, som lett till splittringen inom den demokratiska oppositionen. Det beror nu på mittenpartiernas egna goda vilja att taga tillvara de nya politiska möjligheterna. De kan inte längre säga sig — eller till andra — att de handlar i ett tvångsläge, då de "tager avstånd från högerpolitiken".

Men samlingspartiets ansvar är inte mindre. Namnet förpliktar. Först och främst, naturligtvis, till inre samman-

hållning. Ett parti kan inte gärna framträda som förespråkare för en samlingstanke om det själv företer en splittrad bild. Dessbättre är det skäl att tro att den minoritet, som inte fick behålla det gamla partinamnet, kommer att stå lika lojal mot partiledning och partistyrelse som den segrande majoriteten. En av det gamla högerpartiets största tillgångar var partimedlemmarnas lojala uppslutning kring partiets politik, sådan den utformats av partiets ledande förtroendemän och representativa organ. Det betyder mycket i ett parti, som har ett så stort antal partimedlemmar och en så stark organisation. Att denna anda lever kvar i samlingspartiet gavs det många belägg för under stämmoförhandlingarna.

Förpliktelsen inåt till sammanhållning motsvaras utåt av förpliktelsen till än starkare engagemang för samarbetet

mellan de tre demokratiska oppositionspartierna. Det gäller både riksdagspolitiken, kommunalpolitiken och den gemensamma politiska strategien. Fråga är om inte detta sistnämnda område egentligen är det viktigaste. I vart fall hjälper det föga med långtgående enighet i riksdagen, om en gemensam, noga övervägd och klart avtalad strategi saknas. Det visade utgången av 1968 års val. Däremot skulle de tre partierna troligen kunna kosta på sig tydliga nyanseringar sinsemellan av de politiska ståndpunktstagandena i riksdagen, bara de var överens om en politisk strategi med sikte på 1970 års val — ja, varför inte också på 1973. Överläggningar om en sådan politisk gemenskap på längre sikt, där de många möjligheterna till inbördes hjälp i valarbetet borde prövas, är en första förutsättning för en gemensam framgång år 1970.